

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya.
— Włochy. — Niemce. — Prusy. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 17. sierpnia. Dla wsparcia dotkniętych powodzią mieszkańców obwodu Tarnowskiego wpłynęły w drodze c. k. namiestnictwa czeskiego następujące dary: Od rządu obwodowego w Gitschin 1 r. 3 k. m. k., a od rządu obwodowego w Budweis 112 r. 41 k.; razem 113 r. 44 k. m. k.

C. k. rząd krajowy podaje ten szczodroblivy dar z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznej.

Lwów, 29. sierpnia. Na rzecz dotkniętych powodzią mieszkańców obwodu Tarnowskiego wpłynęła za pośrednictwem c. k. komisarza ministeryalnego Preszburzkiego okręgu wojskowego zebrana w komitacie Liptawskim kwota 28 r. 44 k. m. k.

C. k. rząd krajowy ma sobie za miły obowiązek podać te szczodroblive dary do wiadomości publicznej.

Lwów, 29. sierpnia. Gmina Kniáže w obwodzie Kołomyjskim złożyła dla galicyjskiego funduszu inwalidów kwotę 2 r. 32 k. m. k., a dla dotkniętych powodzią mieszkańców obwodu Tarnowskiego 2 r. 28 k. m. k.

Przesyłając te dary na miejsce przeznaczenia ma sobie c. k. rząd krajowy za miły obowiązek podać je z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznej.

Lwów, 29. sierpnia. Na rzecz Lwowskiego zakładu ślepych wpłynęły następujące dary: Od urzędu dekanalnego w Oświęcimie w drodze składki 15 r.; od urzędu dekanalnego w Machowie 5 r. 30 k.; od grona nauczycieli gymnasium Stanisławowskiego ze składki 32 r.; od magistratu Jarosławskiego w porozumieniu z tamtejszym wydziałem miejskim z kasy miejskiej 30 r.; od magistratu Tarnowskiego w porozumieniu z wydziałem miejskim 100 r.; od c. k. urzędu obwodowego w Tarnowie ze składki między mieszkańcami miasta Tarnowa 13 r. 16 k.; od ks. kanonika Kuderkiewicza 10 r.; od gr. kat. dekanatu w Dukli 8 r. 53 k.; od Jasielskiego dekanatu łąc. 6 r. 10 k.; od łąc. plebana w Łutczy 14 r. 30 k.; od p. Feliksa Przysłupskiego 1 r.; od magistratu miasta Mościsk 12 r. 30 k. Razem 248 r. 49 k. m. k.

C. k. rząd krajowy ma sobie za miły obowiązek podać te szczodroblive dary z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznej.

Stanisławów, 9. sierpnia. Na rzecz funduszu inwalidów w obwodzie Stanisławowskim wpłynęły następujące dobrowolne dary: Miasto Halicz ofiarowało 20r., gmina Paryszech 3r., od żołnierzy pułku piechoty Arcyksięcia Szczepana 5go bat. 8r., gr. kat. dziekan ks. Rusinowicz z Petryłowa ze składki 9r., Wiktor Lewicki gr. kat. pleban z Dory 20k., gmina Dora 40k., gmina Olesza 4r.48k., Jan Curkowski gr. kat. pleban z Oleszy 1r., Jan Mogielnicki gr. kat. pleban z Gruszki 30k., Manczukowski Wincenty nadzorca straży finansowej 1r.36k., Bazyli Sieracki c. k. komisarz straży finansowej w Nadwórnie 24r., gm. Zadarów 12r.48k., gm. Korostiatyn 10r., gm. Krasiejów 14r.12k., Jan Żukowski właściciel Zadarowa 50r., gm. Knihinin 4r., kilku mieszkańców Halicza 2r., żołnierze 3go batal. pułku piechoty Arcyksięcia Szczepana w Tyrnawie 4r., od 1go bat. landwery pułku piechoty Arcyksięcia Szczepana ze Stanisławowa

12r., gm. Kowalówka 20r., Reisch mandat. z Manasterzysk 5r., p. Chapmann członek Astlays Royal amfiteatru w Londynie z przedstawienia odbytego dnia 10. lipca r. b. w Stanisławowie 24r.27k., Oleksa Sawków, Jan Bulinowski i Antoni Głowacki szeregowcy pułku piechoty Arcyksięcia Szczepana 1ej komp. landwery każdy po 20k. Razem 232 zlr. 21 kr. m. k.

Sprawy krajowe.

(„Korespondencya austryacka“ o konstytuowaniu gmin i o instytucji sądów przysięgłych.)

Wiedeń, 7. września. Konstytuowanie gmin zostało już w kilku krajach koronnych zjak najlepszym skutkiem ukończone, w innych odbywa się jeszcze, lecz wszędzie jest nadzieja, że ważna sprawa ta przy żywym udziale uprawnionej do wyborów ludności ku dobru całego państwa załatwioną zostanie. Jestto już bowiem dziś niezaprzeczonym faktem, że ludności dalekie od tego, aby miały gnuśnie w politycznym letargu, raczej z szczerem zaufaniem i prawdziwie patryotycznym uczuciem cieszą się instytucjami nowymi i życzliwe zamiary dawców dokładniej pojmują, niż: excentryczne mniemanie przypuściłoby to chciały.

Także i wybory do muniycypiów gmin miejskich odbyły się już poczęści, jak np. w Pradze, Salzburgu i Tryeście. Przy tej sposobności niemożemy w żaden sposób pominąć to pocieszające spostrzeżenie, że sympatye dla anti-austryackich tendencji wprawdzie tu i owdzie jeszcze pomiędzy niższymi warstwami ludu są zakorzenione, lecz że oraz wszystkie inne klasy, które albo interes posiadanej własności albo znakomitsza inteligencya na wyższym i obszerniejszym stopniu w społeczeństwie postawiła, wyrzekły się chymerycznych ideów i awanturniczych projektów z roku 1848 zupełnie i tęp chętniej skłaniają się do jedynie zbawiennej zasady jedności Austrii i solidarności połączonych pod berłem jej ludów. To zastanowienie się, które z dobrze zrozumianej korzyści wszystkich narodowości koniecznie wypływa, ocknie się nakoniec w przeciągu czasu także i w niższych warstwach ludu, a to o tyle pewnie, o ile prawdziwe i pożyteczne idey prędzej czy później drogę sobie utworować muszą. Teraz przeszkadzają rozszerzeniu ich najbardziej przy ziemi zgęstniała atmosfera przesądów ludowych, a zresztą mają agitatorowie z masą ludu, którego właściwe uczucia znają, i z którego namiętności przeto bardzo zrecznie własną korzyść wyciągać umieją, daleko łatwiejszą sprawę, niżli z inteligencyą i ludźmi wykształconymi, których objęcie daleko jest obszerniejsze i do których każdy promień światła o wiele prędzej drogę znaleźć może. Zanim jednakże ten czas nastąpi, który nakoniec wszystkie klasy ludu na właściwe pojęcie zamiarów rządu naprowadzi, możemy się w tym względzie jak najlepszego skutku spodziewać. Jednym z najważniejszych obowiązków gmin miejskich, które poczęści weszły na nowo w życie a po części od dawna już istnieją, będzie współdziałanie ich reprezentantów w układaniu list przysięgłych. Współ z namiestnikiem kraju będą one musiały położyć węgielny kamień do takiej instytucji, którą słusznie za szczyt wolnego i konstytucyjnego życia w państwie uważać należy. Niechcemy wracać się do tego, że teoria ta z gruntu była fałszywą, która układanie list przysięgłych bez wszelkich ograniczeń i bez wszelkiej interwencji rządu skutecznie chciała. Sprzeciwia to się naturze państwa i rządu jego pozostawiać obojętnym wtedy, gdy idzie o najważniejsze interesa społeczeństwa. A zresztą rozstrzygnęły już to na naszą korzyść doświadczenia prawie wszystkich tych krajów Europy, które instytut przysięgłych u siebie zaprowadziły.

Korzystamy z tej sposobności dla zwrócenia na to uwagi tych wszystkich, którzy do udziału w tym nader ważnym akcie powołani będą, że sprawiedliwość niezachwianą podstawę każdego wyroku stanowić powinna. Przysięgli powinni podług wewnętrzznego przekonania swego wyrzekać to słowo: Winny lub Niewinny; wszelako i to przekonanie ich powinno mieć swoje granice; niepowinno ono nigdy zabłąkać się w dziedzinie politycznych sympatyj lub antypatyj, lecz jedynie stosować się do tego, czyli obżałowany, potępiony przez prawo czyn popełnił lub nie. Nakrecać samą ustawę do własnego widzimisię lub macić źródło ustawodawstwa kałem nieczystych i nieuzasadnionych wyroków, niegodzi się przysięgłym, i oby w tej mierze doświadczenia innych krajów, jak np. Poznańskiego, gdzie najczystsze i najwyraźniejsze przestępstwa polityczne z winy przysięgłych dotąd zawsze bezkarnie uchodziły, nigdzie i nigdy u nas się niesprawdzały.

Ponieważ zaś przy układaniu list przysięgłych gminom tak znaczny pośredni wpływ się użycza, więc niechaj wyborcy starają się wszędzie wybierać tylko takich mężów, którzy pod względem nieugiętości swego charakteru i zupełnej bezpartycjonalności jak najlepsze

rękojmię podać są w stanie, a przedewszystkiem za prawem i sprawiedliwością całą duszą obstają. Natenczas możemy mieć nadzieję, że instytut przysięgłych u nas silny korzeń zapuści, i dla dobra ogółu kwitnąć i zdrowy owoc nieść będzie. (Oest. Corr.)

(Stan austriackiego banku narodowego.)

Wiedeń. Obwieszczenie stanu austriackiego narodowego banku z 3. września 1850.

A k t y w a.

	złr.	kr.
Stosownie do statutów banku wybita moneta konwencyjna i srebrne sztaby	31.413.179	30 ^{3/4}
między temi weksle na obce miejsca 625.000 złr.		
Istnące 3 ^{0/0} asygnaty kasowe z r. 1849 we wszystkich bankach kasowych	33.761.465	—
Istnące asygnaty na węgierskie dochody krajowe	595.898	—
Istnące bony skarbowe	1.886.300	—
Eskomptowane efekta, przypadłe między 5 i 95 dniami	28.155.955	7
Eskomptowane efekta z Wiedeńskiego pensjonowego komitetu	2.045.400	14
Eskomptowane efekta Berneńskiego i Pesztyńskiego handlowego stanu, tudzież niektórych przedsiębiorstw przemysłowych	927.725	—
Eskomptowane efekta niektórych właścicieli fabryk i realności, z hypoteką pupilarną	209.750	—
Eskomptowane efekta w Pragskim portefeuille	1.093.988	35
Forszusy na deponowane według statutów krajowe papiery, splacalne najdalej za 90 dni	19.775.800	—
Forszusy dla austriackiego Lloyda i gmin niektórych miast	1.801.500	—

Pretensye do państwa:

Funduszowy dług państwa za wymianę papierów waluty wiedeńskiej, a to:		
a) po 4 ^{0/0} u procentowane	37.583.790	34 ^{1/4}
b) nieu procentowane	38.295.239	52 ^{1/4}
Na realną hypotekę eskomptowane asygnaty kasy centralnej po 3 ^{0/0}	50.000.000	—
Będące przedtem pod różnemi tytułami pretensye, które taraz na mocy zawartej z wysoką administracją konwencyi połączone w sumę po 2 ^{0/0} u procentowaną, a na której pokrycie i powolne umorzenie przeznaczone są spłaty sardyńskiej indemnizacji wojennej, tudzież 4 ^{1/2} procentowego długu państwa 96.948.768 złr. 28 kr.		

Potrąciwszy od tego:

Wpłaty na sardyńską indemnizację wojenną	10.140.000	złr.
Wpłatę na 4 ^{1/2} 0/0 długu państwa	60.541.930	„
Pozostaje	26.266.838	28
Chwiewne saldi za wymieniane 3 ^{0/0} asygnaty z roku 1842 itd.	2.774.943	57 ^{2/4}

Pod gwarancją państwa:

a) Pożyczka dla Węgier po 2 ^{0/0}	567.257	51
b) Dla wsparcia ubogich profesyonistów, nieu procentowane	1.800.000	—
c) Dla c. k. urzędów zastawniczych	60.000	—
Stan funduszu rezerwowego w papierach państwa	5.980.594	36
Stan funduszu pensyi w papierach państwa i akcyach bankowych	863.091	1
Wartość gmachu bankowego i innych aktywów, do których wliczona jest wpłata na 4 ^{1/2} 0/0 pożyczkę wraz z 2.975.000 r.	4.920.891	3 ^{1/4}
	290.779.608	47 ^{3/4}

P a s y w a.

Obieg banknotów	249.015.640	—
Fundusz rezerwowi	5.980.649	11
Fundusz pensyi	862.385	40 ^{3/4}
Niepodniesione jeszcze dywidendy do wymiany asygnatów, tudzież saldi bieżących rachunków	4.548.333	55 ^{3/4}
Fundusz bankowy w 50.621 akcyach do pierwotnej wkładki po 600 złr. m. k. za akcyę	30.372.600	—
	290.779.608	47 ^{3/4}

Wiedeń, 5. września 1850.

Pipitz, gubernator banku.   **Sina,** zastępca gubernatora banku.
Murmann, dyrektor banku.

(Postęp organizacyi gmin w Czechach.)

Praga, 4. września. Zdaje się, że w żadnym innym kraju koronnym niepostępnje organizacya gmin tak raźnie jak w Czechach. Codziennie ogłaszają urzędowe dzienniki nasze dłuższe lub krótsze spisy nowo uorganizowanych gmin i wyrażają się przytem bardzo pochlebnie o nowo obranych wydziałach i burmistrzach. Na szczególniejsze wspomnienie zasługuje ukończona już organizacya gmin w Brückskim okręgu administracyjnym, ponieważ zachodzi tu rzadki w królestwie naszym wypadek, że 101 gmin katastralnych we 28 gmin miejscowych połączonych zostało. Fakta te przynoszą niemałą chlubę naszym od niedawna dopiero urzędującym władzom politycznym. — W Kompu obrano księcia Lobkowicza przełożonym gminy, a w czeskim mieście Nachod został niemiecki udzielny książę Lippe-Schaumburg członkiem wydziału miejskiego. Pełnomocnik księcia Otto Eurich przyjął wybór w imieniu księcia. W Pradze odbędą się na przyszły tydzień dwa nowe wybory. (Lloyd.)

(Kurs wiedeński z 6. września 1850.)

Obligacye długu pańs. 5^{0/0} — 96^{1/4}; 4^{1/2} 0/0 — 84^{1/16}; 4^{0/0} — 75^{1/2}; 2^{1/2} 0/0 — 51^{1/4}. Akcyje bankowe 1172. Losy z 1834 r. 183^{1/2}; z 1839 r. 119. Akcyje kolei póln. 111^{1/4}.

Hyszpania.

(Sprawa Hyszpanii z Rzymem załatwiona.)

Madryt, 25. sierpnia. Książę Walencyi, Narvaez, otrzymał za powrotem swoim z kapiel Puerto-Llanos depesze od pośła hyszpańskiego przy apostolskiej stolicy, Martinez de la Rosa, które donoszą o zawarciu konkordatu z J. S. papieżem.

Koncesye tak są wielkie, jakich tylko mógł prezydent ministrów wymagać. Papież uznaje sprzedaż dóbr kościelnych w roku 1844 u skuteczną, a nawet wyda Pius IX. bullę ratyfikującą tę sprzedaż i zabezpieczającą nabywcom ich własność.

Wypadek ten nader jest ważny dla jenerała Narvaez; władza bowiem jego w Hyszpanii wzmoże się jak nigdy przedtem.

Papież sprzeciwił się potąd sprzedaży dóbr kościelnych i nie uznawał jej ważności. Teraz zaś sam ją ratyfikuje. Rzecz tak się ma: Dla utrzymania w obec Francyi samoistnego stanowiska upraszał papież króla neapolitańskiego o pomoc wojskową, której mu odmówiono z tą uwagą, iż król potrzebuje wojsk w kraju swym własnym, zwłaszcza że Narvaez występuje z pretensyami hyszpańskiej korony do posiadania Sycylii.

Papież postanowił więc użyć wpływu i powagi jego u królowej, i zawarł z jenerałem Narvaez pokój, przyrzekając mu uznanie sprzedaży dóbr kościelnych. (Rechtsztg.)

Anglia.

(Projekt ntworzenia republiki australskiej. — Pogrzeb Ludwika Filipa.)

Londyn, 2. września. Zajmującą jest wiadomość, że plan oswobodzenia australskich kolonii angielskich wiele sympatyj znajduje w Australii. Zaproponowane jest założenie republiki australskiej, i nikt niewątpi, że Anglia chętnie na to przystanie.

Dziś odbył się pogrzeb Ludwika Filipa. Zwłoki jego złożono w kościele katolickim w Weybridge. Na pogrzebie znajdowało się bardzo wiele Francuzów. Z kościoła na karawan nieśli trumnę książę Montmerency, jenerał hr. Houdetot, jenerał baron Benthois, jenerał hr. Dumas, jenerał hr. Charbonne, hr. Friant i inni. Familia zmarłego towarzyszyła trumnie aż nad grób, gdzie odczytano mszę świętą. (Bresl. Ztg.)

(Wiadomości z Brezylji.)

Londyn, 2. września. Wraz z pocieszającą wiadomością, iż izba deputowanych w Brezylji ogłosiła handel niewolnikami za rozbój morski, otrzymaliśmy przykre doniesienie, odnoszące się do tego przedmiotu. W zatoce Paranagua, prowincyi St. Paulo, zabrał okręt angielski „Cormorant“ cztery okręta kupieckie z niewolnikami, lecz z kasztelu dano doń ognia. W skutek więc tego wymierzył „Cormorant“ 84 funtowe bomby na kasztel, i zburzył go zupełnie. Dokładnych szczegółów o tym wypadku jeszcze nie ma. Jedni mówią, iż „Cormorant“ zabrał pomienione okręta na wysokim morzu i z tą zdobyczą zawinął do zatoki, a przeciw czemu nie było można zarzucić, inni wszelakoż utrzymują, iż okręta te zabrane były dopiero po przybyciu ich do zatoki, zaczętem wbrew istnjącym traktatom, według których zabor podobny może mieć miejsce, tylko o 3 mil zdala od brzegów, a nadto zachodzi jeszcze wątpliwość, czyli okręta te wiozły istotnie niewolników lub tylko ich o to podejrzowano. Od roku 1826 do 1844 miała Brezylja udział w umowie sprzeciwienia się niewolnictwu, wszelakoż niesumienność i uciążliwość rewizyi angielskich oburzyła opinię publiczną więcej przeciw Anglikom, niżeli przeciw handlarzom niewolnikami, a uchwała izby deputowanych potępiająca niewolnictwo jest tylko skutkiem niemieszania się w to Anglików; i w tym wypadku owoc ten wolności dojrzał sam z czasem, na co przymus nigdyby się był nie zdobył.

Rząd brezyliański gotów już był odnowić tyczącą się umowę z Anglią; zwłoka w tej mierze nastąpiła jedynie tylko z tego powodu, iż Brezylja zawarowała sobie całość handlu wybrzeżnego. Wspomniony wypadek może się przyłożyć do dalszej jeszcze zwłoki, przezco handel angielski posiadający potąd wyłączne w Brezylji korzyści ponieść będzie musiał zapewne nie jedną stratę. Jakoż brezyliańska izba deputowanych podwyższyła już w samej rzeczy cło od angielskich towarów. (D. R.)

Francya.

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 5. września. Persigny przybył do Paryża jak niesie pogłoska na giełdzie. — Wieść o dymisji generała Changarnier jest fałszywa. — Napoleon słaby; przejeżdżał przez Bernay, przyjęcie było republikańskie. — Orleaniści wyjeżdżają do Clairemont. — Rady generalne departamentów Doubs, Meurthe, Seine i Loire żądają rewizyi. Ambasador z Tunis wyjechał.

(Fałszywe pogłoski jako symptomata wzburzenia umysłów. — Stanowisko stronnictw politycznych. — Podróż prezydenta.)

Paryż, 4. września. Od kilku dni objawia się dziwny niepokój między ludnością paryżką. Na bulwarach szła z ust do ust wiadomość, że godzono na życie prezydenta. Najroztropniejsi ludzie zapewniali, że Ludwik Bonaparte został lekko ranny a jeden z dragonów jego eskorty padł od kuli karabinowej. Szczęściem pogłoska ta okazuje się fałszywą. Lecz skłonność ludności do dania wiary podobnym pogłoskom jest jawnym dowodem, że umysły są niespokojne. Przykre uczucie trwogi się wzmaga i każdy czuje, że z obecnego stanu rzeczy wynikną ważne zdarzenia a fałszywe pogłoski zwykle je poprzedzają.

Lecz mężowie poważni przejęci są obecnie zasadniejszą obawą, powodem tej obawy, jest trudność wielka, jaka zachodzi w zlanii się rozmaitych frakcyi partyi konserwacyjnej. Każda z tych frakcyi zdaje się być zdecydowaną wygrać ostatnią kartę swoją, każda partya sądzi, że teraz jej godzina nadeszła. Stanowisko wyczekujące nieoświeciło nikogo. Bonapartyści zawsze jeszcze żyją w uprzedzeniu, że tylko potrzeba, aby ich herold ogłosił jako zwycięzców i panów. Orleaniści liczący w swoim gronie tyle praktycznych i mądrych mężów, mimo to bynajmniej nie są rozsądniejsi, a legitymiści postępują mimo zastrzeżeń hrabi Chambord według więcej osobistej polityki. Jeżeli z tego usposobienia nie wyniknie smutna walka tedy można Francję nazwać szczęśliwą.

Należy jednak dodać, że ci co się obecnym stanem rzeczy niepokoją, niebardzo są liczni; ogół mija bez trosków wszelkie obawy o przyszłość. Przy pogodnym dniu jesiennym wszystko idzie w niepamięć — Przyzwyczajono się już do życia w tej zmiennej atmosferze. A jeżeli przyjdą burze, wtedy zajmować się będą burzą. Każda godzina ma swoje przeznaczenie, a Paryżanin je, pije, wstaje, kładzie się, śpiewa i tańczy, nietroszcząc się wiele o sprawy publiczne. Rząd tymczasem postępuje spokojnie swoją drogą i zdaje się być zupełnie bez obawy.

Dzienniki półrządowe zawierają dziś sprawozdanie o pierwszym dniu podróży prezydenta do Cherbourg. Nic ważnego na tym dniu nie zaszło. Zdaje się, że ludność bardzo świetnie przyjęła prezydenta, a jeżeli się przyjęcie w dalszej podróży równie pomyślnem okaże, wtedy prezydent więcej będzie kontent z tej drugiej wycieczki, aniżeli z pierwszej. Ponieważ departamenta, przez które prezydent teraz przejeżdża, nie tak są zarażone duchem demagogicznym jak te które zwiedzał podczas pierwszej swojej podróży, zdaje się przeto, że tą razą niebędzie tak nieprzyjających manifestacyi.

Spodziewać się należy, że festyny w Cherbourg bardzo będą świetne. Wielu bardzo cudzoziemców mianowicie Anglików zjechało się już do Cherbourg, aby się przypatrzeć ewolucyom i festynom morskim. Dziś nadeszło od lorda Palmerston urzędowe doniesienie do rządu, że wice-admirał Cochrane i czterdziestu oficerów marynarki angielskiej przybędą do Cherbourg. Uroczystości będą trzy dni trwały i całe ciało dyplomatyczne jest na te obchody zaproszone. Zdaje się, że i dyplomacya odegra swoją rolę, dla tego też minister spraw zagranicznych towarzyszy prezydentowi. (B. Z.)

(Poczta francuska z 1. września.)

Paryż, 1. września. Monitor dzisiejszy podaje w urzędowej części swojej wyrok asysów z Pas de Calais, którym dwaj robotnicy za obrazę prezydenta republiki przy odśpiewaniu jakiejś pieśni rewolucyjnej — każdy na 3 miesięczny areszt i zapłacenie 100 franków kary pieniężnej skazani zostali.

— Wczoraj stawił się przed sądem p. Fiorentino, jeden z redaktorów dziennika „Corsaire“, który przed kilkoma tygodniami pana Amédée Achard, współpracownika innego dziennika konserwacyjnego zranił ciężko w pojedynku, wraz z mającymi w tej sprawie udział czterma świadkami. Wszystkich oskarżonych uznano za niewinnych.

— Wczoraj odbyło się w kaplicy stojącej przy drodze do Neuilly na tem miejscu, gdzie księżę Orleański zginął, nabożeństwo żałobne za Ludwika Filipa w obecności bardzo wielu byłych urzędników i sług dworskich.

— Prezydent republiki przyjmował wczoraj posta z Nepaul i obudwu braci jego, i rozmawiał z nimi dość długo. Na uwagę prezydenta, że kostium ich daleko jest bogatszy i świetniejszy niż francuski, odpowiedział poseł z wielką grzecznością europejską: „Ze ubiór nasz jest bogatszy i ozdobniejszy niż Wasz, pochodzi to ztąd, ponieważ służy nam do oznaczenia różnicy stanu; lecz Francya umie inaczej się odszczególniać, niż kosztownością stroju; jest ona pierwszym narodem na świecie przez bogactwo swych umiejętności, przez sławę swych wielkich mężów, i przez podziwiania godną organizację swych władz administracyjnych i rządu“

(Lld.)

(Wiadomości potoczne.)

Paryż, 3. września. Codziennie znajdują ajenci policyi u indywiduów mniej więcej ostawionych przedmioty kosztowne zabrane podczas napadu na Tuilerye. Niedawno temu odebrano strzelbę wynalazku pana Lafauchaux, którą wynalazca sam poznał jako własność

księcia Nemours. — Niebawem rozstrzygną sądy przy tej sposobności, o ile trzecia osoba może się uważać za właściciela broni zrabowanej w magazynach broni i w domach prywatnych.

— Pani Guillot, wdowa, właścicielka sklepu z zabawkami dla dzieci, znalazła wczoraj na drodze udając się do swojego sklepu dwie kule armatnie. Zniosła je zaraz do komisarza policyi w sekcji arsenалу, który je kazał złożyć w prefekturze policyi. (Ind.)

Wielkie wrażenie sprawiło tu pismo arcybiskupa Paryża, w którym ogłasza dekret ostatniego konsylium dotyczący się autorów piszących o kościelnych przedmiotach, a następnie przygania w szczególności katolickiemu dziennikowi „Univers“ z powodu jego nietolerancji i zabobonu. Okoliczność ta stała się jeszcze tem ważniejszą, zwłaszcza że Univers stojący już od dawna w bezpośredniej styczności z kuryą rzymską apelował przeciw pismu arcybiskupa do papieża. — Prawie wszystkie korespondencye paryskie zgadzają się w tem, iż dotychczasowa obojętność mas coraz bardziej znika a udział ich i wzruszenie coraz widoczniejsze. Dokąd się ich kierunek zwróci, trudno przewidzieć, zwłaszcza w takim mieście jak Paryż, gdzie nieraz jedna chwila wszystko rozstrzyga. Nie też dziwnego, iż z tą okolicznością łączą się najrozmaitsze wieści o zmianie ministrów i modyfikacyi potąd zachowanej polityki. Na każdy wypadek niepoparła podróż prezydenta w niczem mądrości politycznej gabinetu. (Aus.)

Włochy.

(Wybory do rady gminnej w Turynie. — P. Montessuy.)

Turyn, 2. września. Wczoraj odbyły się tutaj wybory do rady gminnej, lecz wypadły niekompletnie, bo w większej części okręgów brakowała potrzebna liczba wyborców. Dzienniki różnej barwy rozbierają to zdarzenie według swego stanowiska, radykalne twierdzą, że nastąpiło to w skutek powszechnej nieufności, omdlenia wszelkich sił politycznych i przypisują ten rezultat szczególnie tej okoliczności, że urzędnicy publicznie nie brali prawie żadnego udziału w wyborach. Dzienniki zaś konserwacyjne przypisują ten rezultat powszechnej obojętności przeciw instytucyom konstytucyjnym i zapewniają, że lud ufa po większej części zupełnie wszelkim rozporządzeniom rządowym. — Wczoraj przedstawił się W. księciu w audyencji prywatnej p. Montessuy, sprawujący interesa republiki francuskiej i wręczył mu swe listy wierzytelne. Małżonka posta była tego dnia u W. księżny z wizytą. (Oes. Cor.)

Niemce.

(Rozporządzenie czynności rady ściślejszej.)

Frankfurt, 3. września. „Ober-Post-Amts-Zeitung“ urzędowy organ ściślejszej rady, ogłasza dziś w części nieurzędowej rozpoczęcie czynności tego zgromadzenia w następujących słowach: „Dziś rozpoczęło zgromadzenie związkowe formalnie w całej objętości swoją czynność konstytucyjną. Nie otwarto posiedzenia dnia 1. b. m. ponieważ dzień ten przypadł w niedzielę. W ściślejszej radzie zebrało się jednaście głosów. Dla spraw najnaglejszych mianowano niezwłocznie komisye. Rząd duński przedłożył zaraz wnioski względem ratyfikacyi traktatu pokoju przez zgromadzenie związkowe.

O wczorajszym pierwszym posiedzeniu powołanej przez Austryę ściślejszej rady związkowej dowiadujemy się z dobrego źródła następujących szczegółów. Pełnomocnicy państw, które na dotychczasowym kongresie państw były reprezentowane, ukonstytuowali się pod przewodnictwem posta austriackiego hrabi Thun jako ściślejsza rada związku niemieckiego. Poseł Hessyi elektoralfnej, p. Hassenpflug nie był obecny; zastępował go pełnomocnik saski. Poseł austriacki przedłożył projekt względem utworzenia centralnej komisyi związkowej ku tymczasowej administracyi własności związkowej. Wniosek ten odesłano do przynależnego wydziału do sprawozdania. Reszta pełnomocników, mianowicie pełnomocnicy królestw wyrazili się w tym względzie w taki sposób, iż przyjęcie wniosku bardzo jest wątpliwe. Powzięto uchwałę, pozostawić aż do sprawozdania i stanowczej decyzyi istniejącą jeszcze obecnie de facto interymalną komisję związkową przy administracyi własności związkowej; ta komisya dopiero po zadecydowaniu tego wniosku ma być należycie uwiadomiona o ukonstytuowaniu ściślejszej rady związkowej. Pełnomocnik duński, p. Bülow, zrobił wniosek, aby związek niemiecki interweniował w celu przywrócenia pokoju i władzy prawowitej w księztwie Holsztynie. — Pan Bülow oświadczył, że rząd duński te same pojednawcze ma intencye względem Szlezwig-Holsztynu, co i przed rozpoczęciem terażniejszej kampanii, że rząd duński wcale nie chce wcielenia Szlezwignu do królestwa duńskiego, życzy sobie tylko, aby złożono komisję z mężów zaufania obydwóch księstw i Danii, dla uregulowania nieporozumień i przedłożenia projektów. Wniosek ten odesłano do wydziału, który już na przyszłym posiedzeniu przedłoży swoje sprawozdanie, poczem komisarz związkowy ma być wysłany do Holsztynu. (B. Z.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 4. września.)

Met. Austry. 5⁰/₀ — 81³/₈; 4¹/₂⁰/₀ pct. — 71³/₈. Akcy bank. 1189. Sard. 33¹/₄. Hyszp. 3⁰/₀ — 32¹⁵/₁₆. Polskie 300 — 136¹/₂; 500 — 81⁵/₈.

Prusy.

(Protokół 24. posiedzenia prowizorycznego kolegium książąt.)

Berlin, 4. września. Dzisiejszy numer gazety rządowej zawiera protokół 24. posiedzenia prowizorycznego kolegium książąt, do którego dodana jest odpowiedź rządu pruskiego na wezwanie Austrii do udziału w sejmie związkowym wraz z wyswieceniem pra-

Wiadomości handlowe.

(Targ lwowski na woły.)

Lwów, 9. września. Na dzisiejszym targu była rzeźnego mieliśmy 318 sztuk wołów i 47 krów, razem więc 365 sztuk, które w 18 mniejszych i większych partjach po 7 do 47 sztuk przyjeżdżono a mianowicie z Dawidowa, Rozdołu, Stratyna, Hodorowa, Rudnik, Lesienie, Brzezdowic i Szczerca. Na potrzebę miasta sprzedano z tej liczby — jak się dowiadujemy — 120 wołów, i płacono sztukę, którą na 12 kamieni mięsa i 1 kamień łożu szacowano, po 117 r., sztuka zaś, 14¹/₂ kamieni mięsa i 1¹/₂ kamienia łożu ważyć mogąca, kosztowała 143 r. w. w.

(Ceny targowe lwowskie z dnia 9. września.)

Lwów. Na naszym targu sprzedawano dziś korzec pszenicy po 17 r. 40k.; żyta 13 r. 20k.; jęczmienia 10 r. 15k.; owsa 6 r. 4k.; kartofli 3r.37; — cetnar siana kosztował 2r.43; — okłotów 2r.37k.; za sąg drzewa bukowego płacono 31r.30k.; sosnowego 24r.; — kwarta krup pszennych kosztowała 21k. (więcej o 3k.); mąki pszennej 12k. (więcej o 2k.), żytniej 8k. (więcej o 1k.) w. w.

(Ceny targowe w obwodzie Bocheńskim.)

Bochnia, 4. września. Według doniesień handlowych z Bochni, Wieliczki, Wojnicza i Brzeska płacono tam na targach w drugiej połowie zeszłego miesiąca w przecięciu za korzec pszenicy 14r. 57k.—18r. 10k.—14r. 30k.—12r. 30k.; żyta 12r. 37k.—14r. 15k.—10r. 37k.—10k.; jęczmienia 9r. 32k.—8r. 58k.—8r. 30k.—8r.; owsa 6r. 18k.—5r. 30k.—5r. 32k.—6r.; kartofli 5r. 10k.—4r. 40k.—4r.—5r. Cetnar siana 3r.—0—2r. 30k.—2r. 30k.; wełny tyłko w Wojniczu 225r. Za funt mięsa wołowego płacono 12k.—12k.—11k.—12k. Sąg drzewa twardego kosztował 18r.—17r.—16r. 30k.—15r., miękiego 13r. 30k.—14r. 40k.—12r. 30k.—12r. 30k. Garniec okowity kosztował 4r. 30k.—4r. 10k.—3r. 10k.—4r. w. w. Hreczki, kukuradzy i nasienia konieca nie było w handlu.

Kurs lwowski.

Dnia 11. września.

W monecie konwencyjnej.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	26	5	30
Dukat cesarski	5	29	5	32
Półimperyal zł. rosyjski	9	27	9	30
Rubel fr. rosyjski	1	50	1	50
Talar pruski	1	41	1	42
Polski kurant i piecizłotówk.	1	21	1	22
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	94	50	95	15
Galicyjskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	96	30	97	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 6. września.)

Amsterdam 162 l. 2. m. Augsburg 117¹/₄ p. uso. Frankfurt 117¹/₄ l. 3. m. Genua 136 l. 2. m. Hamburg 172¹/₂ p. 2. m. Liworno 114³/₄ l. 2. m. Londyn 11.40 p. 3. m. Paryż 138⁵/₈ p. 2. m. Agio dukata ces. 22⁵/₈. Napoleondor. 9.20. Szufryn. 16.10. Agio srebra 16⁵/₈.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 10. września. Hr. Łoś Włodzimierz, z Tarnopola. — PP. Stanek Józef, z Wiszenki. — Strzelecki Eugen., z Wyrowa. — Lang Emanuel, z Wołicy. — Smarzewski Franciszek, z Kaydaniec. — Czerwiński Jan, z Remizowice. — Domaradzki Seweryn, z Stanimierza. — Kielanowski Jan, z Żelichowa wielkiego.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 10. września. PP. Błażowski Krzysztof, do Zaleszczyk. — Skrzetuski Kazimierz, do Nasowa. — Szawłowski Tytus, do Zadwórze. — Horodyński Julian, do Żółtkwi. — Drzewiecki Józef, do Remenowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 10. września:

Pora	Barometr wmierzwied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zr.	28 1 5	+ 6,5°	+ 7°	północ.-wschod.	pochm. deszcz
2god. zr.	28 0 6	+ 7°	+ 6°	wschodni	" "
10 g. w.	28 11 10	+ 6°		—	" "

T E A T R.

Dziś: komedia polska: „Diabeł w zalotach.“

Jutro: przedst. niem: „Doborah.“

W Piątek: kom. polskie „Truskawieckie wody“ i „Zielone rękawiczki.“

wnem zawartem w osobnym memoryale. Podajemy o tem następującą analizę najgłówniejszych punktów: Wezwanie Austrii do obciążenia sejmowi związkowego zasada się na przyjęciu obowiązku związkowego. Austrija chce powrotu do opuszczonej lecz nie obalanej podstawy prawnej, co jest jedynym środkiem do wydobycia się z teraźniejszego krytycznego położenia. Motywa Austrii są motywami prawa i politycznej konieczności. W obydwóch względach doszły Prusy do przeciwnych rezultatów. Co do punktu prawnego uważają Prusy zgromadzenie związkowe za rozwiązane prawnie i na zawsze. Nieistnieje prawny powód do utrzymywania zdania przeciwnego. — Przez nieobecność organu dla związku przeszła władza związkowa znowu do ogółu; a część jego reprezentantów niemoże za innych nie decydować. Utrzymują zaś, że wszystkie rządy mogą obciążać sejm związkowy. To przypuściwszy w teorii, przypominają Prusy przyrzeczenia, jakie wszystkie rządy niemieckie wspólnie dały ludowi niemieckiemu, poczem konstytucya związkowa jako niedostateczna niepowinna być prawomocną. Te przyrzeczenia niedano pod przyimusem rewolucyi lecz z głębokiego przekonania o potrzebie, która się długo przed rewolucyą czuć dała. Dla tych powodów prawnych niemogą Prusy obciążać zgromadzenia, dopóki ono sobie przywłaszcza charakter zgromadzenia związkowego. Również niemogą Prusy przypuścić stosowności tymczasowego przywrócenia sejmowi związkowego. Wprawdzie przyjmują Prusy z zaufaniem oświadczenie Austrii, że ona niechce przywrócenia dawnego stanu. Lecz zaproponowana droga niedoprowadzi do celu. Według dawnej konstytucyi wymaga wszelka zmiana statutu uchwały jednogłośnej. Jeżeli jedność głosów osiągnąć się nie da, wtedy dawny stan rzeczy zostaje obowiązujący. Czy należy środkami przymusowymi przewyciężyć opozycję? Jeżeli Prusy podadzą rękę do przywrócenia sejmowi związkowego, tedy obowiązują się naprzód utrzymać dawny stan. Lecz Prusy niechcą dawnego stanu pod żadnym warunkiem. Wszystko przybiera inną postać na podstawie wolnych konferencyi, zaproponowanych przez Prusy; w takim bowiem razie nie przeszkadza pojedyncza opozycja drugim, prawo jest zatrzymane a obowiązki dla narodu mogą być wypełnione.

(Aust.)

(Sprawa Neuenburgska.)

„Elb. Ztg.“ zawiera następującą wiadomość z Berlina. Na ostatnią notę gabinetu pruskiego do federacyi szwajcarskiej względem pretensyi Prus do Neuenburga, nastąpiła tak stanowczo odmowna odpowiedź, że gabinet pruski postanowił przywieść do skutku porozumienie się mocarstw europejskich. Negocjacye wszczęte w tym względzie z Austrią i Rosyą wypadły zupełnie po myśli Prus, odpowiedź Anglii nie jest odmowna, a od gabinetu francuskiego nie nadeszła dotychczas żadna stanowcza odpowiedź; tutejsza ambasada francuska dała raczej do poznania, że dopiero po skończonej podróży prezydenta republiki może wejść w bliższe porozumienie, bo przyjęcie prezydenta będzie wpływać na postępowanie gabinetu w sprawie, w której idzie więcej o kwestyę zasad, niż o rzeczywistą stratę Prus. — Pruski gabinet nie ma bynajmniej zamiaru burzyć pokój Europy dla Neuenburga; nie zrzecze się jednak nigdy swoich praw do tego kraju i przesłał rządowi szwajcarskiemu tyczące się zastrzeżenie.

(Projekt do ustawy względem zawierania związków małżeńskich.)

Berlin, 3. września. O projekcie do ustawy dla przedłożenia izbom względem zawierania związków małżeńskich i udowodnienia stanu osób, możemy donieść, mówi Constitutionelle Korrespondenz, co następuje: Po uchwaleniu głównych zarzysów projektu w ministerstwie sprawiedliwości, roztrząsano je dalej za wezwaniem do tego komisarzy ministrów spraw duchownych i wewnętrznych. — Poczem referent w ministerstwie sprawiedliwości (tajny radca Bischof) wypracował tymczasowy projekt, który będzie podstawą dalszych obrad ministerjów o tym ważnym przedmiocie. Projekt ten pochodzi od tego, że księżom tych towarzystw religijnych, które dotychczas uprawnione, z obywatelskim skutkiem poświadczają akta stanu osób, pozostawia się to prawo, lecz obywatelskie poświadczenie tych aktów dla różnowierców i w razie wzbraniania się księży uprawnionych towarzystw religijnych, należy uregulować. Tajna rada rewizyjna wygotowała za poleceniem ministra sprawiedliwości niemieckie tłumaczenie ustaw angielskich o registracyi dokumentów urodzin, zamęzcia i śmierci; przesłano jej także wypracowany powyższy projekt do sprawozdania.

Rozwiązanie zgromadzenia stanów w Hessyi elektoralfiej pograżyło kraj w smutku; poboru podatków stałych i niestałych zaniedbano zupełnie. Wydział stanowy niedopełnił wezwania ministerjalnego zapraszającego pomieniony wydział do współdziałania na zasadzie §. 95. ustawy konstytucyjnej, a to dla niezrozumiałości wezwania.

W Badeńskim nie dają temu zupełnej wiary, iżby przyszło istotnie do odkomenderowania bawarskiego korpusu obserwacyjnego pod Aschafenburg; zresztą sądzą środek ten być w związku z wypadkami w Hessyi elektoralfiej.

(Kurs giełdy berlińskiej z 6. września.)

Dobrowolna pożyczka 106¹/₄. Oblig. długie państ. 85¹/₂. Akcye bank. 98¹/₂. Pols. listy zast. 95¹/₂. Pols. 500 — 81¹/₄; 300 — 137¹/₄ L. Frydrychsdory 13¹/₁₂. Inne złoto za 5 tal. 11¹/₂. Austryackie banknoty 87⁵/₁₂.

Subskrypcya na Kraków w Redakcyi gazety lwowskiej, ulica niższa Ormieńska Nr. 347.